

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 24. maijā
(OR. en)

9292/18

**Starpiestāžu lieta:
2018/0126 (NLE)**

**EDUC 203
JEUN 68
SOC 303
EMPL 240**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 270 final
Temats:	Priekšlikums – PADOMES IETEIKUMS par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 270 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 270 *final*

Briselē, 22.5.2018
COM(2018) 270 final

2018/0126 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu

{SWD(2018) 170 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes ierosinātā ieteikuma mērķis ir nodrošināt, ka jebkura studenta, mācekļa vai skolēna mācību pieredze ārvalstīs vai nu saistībā ar kvalifikācijas iegūšanu, vai mācību mobilitāti, automātiski tiktu atzīta tālākas izglītības nolūkā. Tas neskar izglītības vai apmācības iestādes tiesības pieņemt lēmumus par uzņemšanu.

Šis mērķis ir svarīgs elements centienos līdz 2025. gadam izveidot Eiropas izglītības telpu, lai *“tā būtu Eiropa, kurā robežas nebūtu šķērslis mācībām, studijām un pētniecībai. Tas būtu kontinents, kur laika pavadīšana citā dalībvalstī — studējot, mācoties vai strādājot — būtu kļuvis par standartu un kur par normu būtu kļuvis papildus dzimtajai valodai runāt vēl divās citās valodās; tas būtu kontinents, kurā cilvēkiem būtu spēcīga eiropieša identitātes, kultūras mantojuma un Eiropas daudzveidības apziņa”*. Mūsu mērķis ir dot dalībvalstīm iespēju veicināt un paātrināt sadarbību šajās dažādajās jomās, un tādējādi arī iedvesmot citas trešās valstis sekot šim piemēram. Turklāt Eiropas izglītības telpa būs balstīta uz mūžizglītības pieeju, ietverot visas vecuma grupas, visa veida mācības un visas izglītības un apmācības jomas.

Pieņemot šo Padomes ieteikumu, dalībvalstis vispirms tiks aicinātas izdarīt politisku apņemšanos ieviest automātisku atzīšanu. Pēc tam tās tiks aicinātas īstenot tehnisku pakāpenisku pieeju, lai veicinātu uzticēšanos citu valstu izglītības un apmācības sistēmām. Situācija dažādās izglītības un apmācības jomās tiek ņemta vērā, jo augstākās izglītības atzīšanas procedūras un rīki ir labāk izstrādāti, nekā vidējai izglītībai. Priekšlikumā ir izklāstīti nosacījumi, kas jāizpilda, lai automātiska atzīšana kļūtu par realitāti, kā arī ES rīki, kas šī mērķa īstenošanai var sniegt atbalstu dalībvalstīm un to izglītības un apmācības iestādēm.

Mācību mobilitāte veicina kompetences un pieredzi, kas ir būtiska aktīvai dalībai sabiedrībā un darba tirgū. Tā var arī veicināt darbaspēka mobilitāti un tādējādi arī labākus dzīves apstākļus, kā arī individuālu un ekonomisku noturību. Nesenajā “Erasmus+” programmas starposma novērtējumā¹ ziņots par mobilitātes pozitīvo ietekmi uz izglītojamo uzticību, neatkarību, sociālo kapitālu un darba gaitu uzsākšanu. Globalizētas izglītības un nodarbinātības vides kontekstā ir svarīgi, lai izglītojamie varētu pēc iespējas labāk izmantot visas mācību iespējas visā ES. Tomēr kvalifikācijas un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātiskas atzīšanas trūkums kavē šo mobilitāti.

Līdz šim vienīgais juridiskais teksts šajā jomā bija Konvencija par to kvalifikāciju atzīšanu Eiropas reģionā, kuras attiecas uz augstāko izglītību (Lisabonas konvencija par kvalifikāciju atzīšanu)², ko izstrādājusi Eiropas Padome un UNESCO un kura tika pieņemta 1997. gadā. Kopš tā laika Konvenciju ir ratificējušas 53 valstis³. Tā attiecas gan uz skolu pabeigšanas kvalifikācijām, gan arī augstākās izglītības kvalifikāciju. Savstarpēja augstākās izglītības kvalifikāciju atzīšana Eiropas augstākās izglītības telpā ir arī viens no pamatmērķiem Boloņas procesā⁴, kas tika dibināts 1998. gadā un aptver 48 valstis, tostarp visas dalībvalstis. Ar 2012. gada Bukarestes komunikē ministri apņēmās īstenot automātiskās atzīšanas ilgtermiņa mērķi. Tomēr, neraugoties uz atjaunotu šīs apņemšanās apstiprinājumu 2015. gada Erevānas

¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_lv

² https://www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/lrc_en.asp

³ Visas dalībvalstis, izņemot Grieķiju.

⁴ <http://www.ehea.info/>

komunikē⁵, kurā ministri apņēmas panākt, ka “kvalifikācijas [...] automātiski tiktu atzītas tajā pašā līmenī, kā attiecīgās valsts kvalifikācijas”, taustāms progress joprojām ir lēns vai neesošs.

Augstākās izglītības jomā joprojām ir pārāk daudz gadījumu, kad sarežģītas, dārgas un ilgas atzīšanas procedūras kavē izglītojamo brīvu kustību. Dažos gadījumos šīs procedūras var ilgt vairākus mēnešus un būt ļoti dārgas⁶, un pretrunas un pārskatāmības trūkums vairo grūtības, ar kurām izglītojamie sastopas. Viens no iemesliem ir tas, ka lēmumus par atzīšanu bieži atstāj tās augstākās izglītības iestādes ziņā, kurā izglītojamais piesakās, tādējādi ir dažādas iestāžu prakses un trūkst vienotu kritēriju.

Kopumā vidējās izglītības jomā gan vidējās izglītības kvalifikāciju, gan ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu savstarpējas atzīšanas procesi nav pietiekami pilnveidoti. Studenti ar kvalifikāciju, kas nodrošina piekļuvi augstākajai izglītībai vienā dalībvalstī, bieži vien nav pārliecināti par piekļuvi augstākajai izglītībai citā dalībvalstī. Turklāt, lai gan īsāki ārvalstīs pavadīti mācību periodi nerada problēmas ar atzīšanu, ievērojamas grūtības joprojām rada neskaidrības par mācību periodiem, kas ilgst no trim mēnešiem līdz vienam gadam. Tas negatīvi ietekmē to cilvēku mobilitāti, kuri vēlas iegūt augstāko izglītību⁷, kā arī mobilitāti vidējās izglītības līmenī. Turklāt, ņemot vērā skolēnu mobilitātes paplašināšanos vidējās izglītības līmenī nākamajā “Erasmus+” programmas paaudzē, atzīšanas jautājumi šajā līmenī kļūs arvien svarīgāki.

Individuālas mobilitātes atzīšana ir attīstītāka vidējās profesionālās izglītības un apmācības līmenī. Šie izglītojamie var izmantot rīkus, kas palīdz viņu mācību rezultātus atzīt savas valsts iestādē. No otras puses, vidējās profesionālās izglītības un apmācības absolventi, kuriem ir piekļuve augstākajai izglītībai pašu valstī, nevar būt pārliecināti, ka viņiem būs tāda pati piekļuve citās dalībvalstīs, jo prakse dažādās valstīs ir atšķirīga. Šīs neskaidrības par piekļuvi acīmredzami negatīvi ietekmē mācību mobilitāti.

Tomēr dalībvalstu grupas, kas ir pulcējušās, lai vienotos par automātisku atzīšanu, ir panākušas ievērojamu progresu. Viens no piemēriem ir Beniluksa⁸ valstu lēmums par automātisku atzīšanu, kas parakstīts 2018. gada 25. janvārī. Tajā ir iekļautas visas augstākās izglītības kvalifikācijas – sākot ar īsā cikla programmām līdz doktorantūrai. Līdzīgas vienošanās ir spēkā starp Ziemeļvalstīm⁹, un ir gaidāma turpmāka vienošanās, ko Baltijas valstis¹⁰ parakstīs 2018. gadā. Abas šīs vienošanās aptver vidējās izglītības kvalifikācijas, kas dot tiesības iegūt augstāko izglītību. Turklāt dažas dalībvalstis, piemēram, Austrija un Itālija, automātiski atzīst jebkurā valstī pavadītu mācību periodu rezultātus vidējās izglītības un apmācības laikā.

Pozitīvs dalībvalstu sadarbības piemērs saistībā ar tādas vidējās izglītības kvalifikācijas atzīšanu, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību, ir Eiropas vispārējās vidējās izglītības diploms, ko piešķir Eiropas skolas¹¹. Eiropas vispārējās vidējās izglītības diploma ieguvējiem ir tādas pašas tiesības un priekšrocības, kā citiem vidējās izglītības beigšanas diplomu

⁵ <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/files/YerevanCommuniqueFinal.pdf>

⁶ Reāla integrācija. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (2017): <http://www.oecd.org/migration/making-integration-work-humanitarian-migrants-9789264251236-en.htm>.

⁷ Tas attiecas gan uz īsā cikla, gan bakalaura studiju līmeni.

⁸ Beļģija, Luksemburga, Nīderlande.

⁹ Dānija, Somija, Islande, Norvēģija un Zviedrija.

¹⁰ Igaunija, Latvija, Lietuva.

¹¹ Eiropas skolas regulē sadarbība starp visām ES dalībvalstīm un ES saskaņā ar Konvenciju, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, *Oficiālais Vēstnesis L 212, 17.8.1994., 0003. - 0014. lpp.*

ieguvējiem viņu valstīs, tostarp tādas pašas tiesības kā valstspiederīgajiem ar ekvivalentu kvalifikāciju, lai pieteiktos jebkurā augstākās izglītības iestādē jebkurā dalībvalstī.

Šī Padomes ieteikuma priekšlikuma pievienotā vērtība ir turpināt darbu, pamatojoties uz šiem piemēriem, lai automatiskā atzīšana būtu pieejama visās dalībvalstīs. Tas palīdzēs dalībvalstīm un to izglītības un apmācību organizācijām to īstenot, vienlaikus ievērojot to atbildību par savām izglītības un apmācības sistēmām. Šis svarīgais solis ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi var būt pamudinājums gūt panākumus citos forumos, piemēram, ģeogrāfiski plašākā Eiropas augstākās izglītības telpā.

Šajā Padomes ieteikumā ar automatisku kvalifikācijas atzīšanu saprot kā vienā dalībvalstī izsniegtas kvalifikācijas ieguvēju tiesības uz piekļuvi izglītības vai apmācības programmai jebkurā citā dalībvalstī bez atsevišķas atzīšanas procedūras. Ārvalstīs pavadīta mācību perioda rezultātu automatisku atzīšanu saprot kā tiesības uz to, ka vienā dalībvalstī pavadīta mācību perioda rezultāti tiek atzīti jebkurā citā dalībvalstī, ja vien mācību rezultāti ir pienācīgi dokumentēti. Šajā dokumentā lietoto terminu glosārijs ir pievienots pielikumā.

- **Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Padomes ieteikuma priekšlikums, ar ko veicina automatisku savstarpēju augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu un ārvalstīs pavadītu mācību periodu atzīšanu, bija viens no galvenajiem elementiem Eiropas Komisijas ieguldījumā vadītāju 2017. gada 17. novembra sanāsmē Gēteborgā – paziņojumā “Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru”¹². Tas ir cieši saistīts ar mērķi izveidot Eiropas izglītības telpu līdz 2025. gadam un apstiprināts Eiropadomes 2017. gada 14. decembra secinājumos¹³, kuros pausts aicinājums turpināt darbu ar mērķi “*veicināt dalībvalstu sadarbību saistībā ar augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu savstarpēju atzīšanu attiecīgajā satvarā*”.

Darbs pie automatiskas savstarpējas atzīšanas veicina arī darbu prioritārā jomā “*prasmju un kvalifikāciju pārredzamība un atzīšana, lai atvieglotu mācīšanās un darbaspēka mobilitāti*”, kas noteikta Padomes un Komisijas 2015. gada kopīgajā ziņojumā par stratēģiskas sistēmas Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā īstenošanu¹⁴.

Saskaņā ar Eiropas Savienības izglītības un apmācības politiku darbs pie automatiskas savstarpējas kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu atzīšanas var balstīties uz vairākiem šādiem pamatelementiem:

- (a) Padomes 2017. gada 22. maija ieteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai, kura mērķis ir uzlabot cilvēku kvalifikāciju pārredzamību, salīdzināmību un pārnesamību. Ar ieteikumu tika izveidots kopējs atsauces satvars ar astoņiem kvalifikāciju līmeņiem, kas izteikti kā mācīšanās rezultāti ar augošā secībā sakārtotiem prasmju līmeņiem. Tie kalpo kā interpretācijas rīks starp dažādām kvalifikāciju sistēmām un to līmeņiem. Dalībvalstis ir izstrādājušas vai izstrādā valstu kvalifikāciju ietvarstruktūras, kas pamatojas uz mācību rezultātiem, un saista tās ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru;
- (b) *Europass* lēmums¹⁵ par kopēju sistēmu labāku pakalpojumu sniegšanai attiecībā uz prasmēm un kvalifikācijām, ar kuru izveidos visaptverošu un sadarbībspējīgu rīku un

¹² COM(2017) 673 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>.

¹³ EUCO 19/1/17 REV 1: <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>.

¹⁴ 2015/C 417/04: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52015XG1215%2802%29>.

¹⁵ Eiropas Parlaments to pieņēma 2018. gada 14. martā, un dalībvalstis to pieņēma 2018. gada 12. aprīlī.

informācijas sistēmu, jo īpaši starptautiskās nodarbinātības un mācību mobilitātes nolūkiem;

- (c) Komisijas 2018. gada 17. janvāra priekšlikums Padomes ieteikumam par galvenajām kompetencēm mūžizglītībā¹⁶, ar ko atjaunina Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada decembra ieteikumu par pamatprasmēm mūžizglītībā¹⁷. Tajā ierosināts atbalstīt un turpināt pilnveidot galveno kompetenču novērtēšanu un validēšanu, kas ļaus indivīdiem panākt kompetenču atzīšanu un iegūt pilnu vai attiecīgos gadījumos daļēju kvalifikāciju;
- (d) Padomes 2012. gada decembra ieteikums par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu¹⁸, kurā dalībvalstis aicinātas līdz 2018. gadam ieviest pasākumus neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanai;
- (e) kvalitātes nodrošināšanas procesi, kas ļauj dalībvalstu augstākās izglītības sistēmām apliecināt kvalitāti un palielināt pārskatāmību, tādējādi palīdzot veidot savstarpēju uzticēšanos un labāku to kvalifikāciju, programmu un citu noteikumu atzīšanu. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. februāra ieteikumu par turpmāko sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā¹⁹ Komisija un dalībvalstis atbalsta sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm, kvalitātes nodrošināšanas un akreditācijas aģentūrām, kompetentajām iestādēm un citām šajā jomā aktīvām iestādēm. Uzticēšanās un atzīšanas pamati ir kopīgi standarti un pamatnostādnes kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, kas tika izstrādāti Boloņas procesa laikā, un Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrs²⁰, kurā ir sniegta uzticama informācija par kvalitātes nodrošināšanas aģentūrām, kuras pēc būtības atbilst šiem standartiem un pamatnostādņēm;
- (f) Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūra profesionālai izglītībai un apmācībām²¹, kas pieņemta 2009. gadā un atbalsta kvalitātes nodrošināšanas pasākumus profesionālajā izglītībā un apmācības programmās. Tā palīdz veicināt pārredzamību un tādējādi uzticēties dalībvalstu profesionālās izglītības un apmācības sistēmām;
- (g) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija ieteikums par Eiropas kredītpunktu sistēmas izstrādi profesionālajai izglītībai un apmācībai²², kas atvieglo mācību rezultātu atzīšanu saskaņā ar valstu tiesību aktiem, tostarp ar tādiem rīkiem kā mācību līgumi un saprašanās memorandi.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Atbalstot kvalifikāciju un Eiropas Savienībā pavadīto mācību periodu rezultātu atzīšanas uzlabošanu un tādējādi palielinot iespējas piekļūt izglītības, apmācības un nodarbinātības

¹⁶ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.

¹⁷ 2006/962/EK: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32006H0962>.

¹⁸ 2012/C 398/01: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32012H1222(01)).

¹⁹ 2006/143/EK: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32006H0143>.

²⁰ 18 dalībvalstis izmanto kvalitātes nodrošināšanas aģentūras, kas ir reģistrētas Eiropas kvalitātes nodrošināšanas reģistrā.

²¹ 2009/C 155/01: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2009.155.01.0001.01.ENG.

²² 2009/C 155/02: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=OJ%3AC%3A2009%3A155%3ATOC>.

mobilitātes iespējām, šis priekšlikums palīdzēs īstenot Komisijas prioritāti nodarbinātības un izaugsmes veicināšanā²³.

Priekšlikums arī ir saskaņā ar Romas Deklarāciju²⁴, kurā aicināts virzīties uz “Savienību, kurā jaunieši gūst labāko izglītību un apmācību un var studēt un atrast darbu visā kontinentā.”

Tas palīdzēs arī īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāra²⁵ pirmo principu, kurā noteikts, ka “ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgo un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū.”

Šis priekšlikums saskan arī ar 2018. gada Nodarbinātības pamatnostādņu²⁶ 7. pamatnostādni, kurā noteikts: “[l]ai uzlabotu nodarbināmībai vajadzīgās prasmes un pilnībā izmantotu Eiropas darba tirgus potenciālu, būtu jāveicina izglītojamo un darba ņēmēju mobilitāte. Būtu jānovērš šķēršļi, kas izglītībā un apmācībā kavē mobilitāti saistībā ar [...] kvalifikāciju atzīšanu.”

Tas ir saskaņā ar Komisijas Jauno prasmju programmu²⁷ un Rīcības plānu trešo valstu valstspiederīgo integrācijai²⁸, kur atzīts, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, kas atvieglotu ES dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo prasmju un kvalifikāciju atzīšanu, kā arī mācību mobilitāti. Tas ir arī saskaņā ar pārstrādāto direktīvu par studentiem un pētniekiem²⁹, kuras mērķis ir atvieglot trešo valstu pētnieku un studentu mobilitāti ES robežās.

Priekšlikums ir arī saskaņā ar Komisijas paziņojumu par izaugsmes un kohēzijas veicināšanu ES pierobežas reģionos³⁰, kurā dalībvalstis tiek mudinātas nopietni apsvērt ciešāku koordināciju, pastiprināt savstarpējo atzīšanu un pieskaņošanās viens otram.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šī iniciatīva ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantu. 165. pantā noteikts, ka Savienība, veicinot dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstot un papildinot to rīcību, sekmē pilnvērtīgas izglītības attīstību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju. It īpaši 165. panta 2. punktā Savienība nepārprotami tiek aicināta rīkoties ar mērķi “veicināt studentu un mācībspēku mobilitāti, inter alia veicinot diplomu un mācību laika akadēmisku atzīšanu”.

²³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment_en.

²⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/>.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_lv.

²⁶ COM(2017) 677 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0677>.

²⁷ COM(2016)381 final: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-381-EN-F1-1.PDF>.

²⁸ COM(2016)377 final: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (pārstrādātā redakcija): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32016L0801>.

³⁰ COM(2017) 534 final: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/com_boosting_borders.pdf.

LESD 166. pants nosaka, ka Savienība īsteno arodmācību politiku, kas atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par arodmācību saturu un organizāciju.

Iniciatīvā nav ierosināta ES regulatīvo pilnvaru paplašināšana vai saistoši pienākumi dalībvalstīm. Dalībvalstis lēmumu par to, kā tās īsteno Padomes ieteikumu, pieņems atbilstoši konkrētās dalībvalsts apstākļiem.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ierosinātā ieteikuma mērķis ir pēc būtības starptautisks jautājums. Šī mērķa sasniegšanai nepieciešama turpmāka sadarbība starp dalībvalstīm, to dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt vienas, tādēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī.

Lai gan Lisabonas konvencijā par kvalifikāciju atzīšanu un Boloņas procesā paustās apņemšanās nodrošina ietvarstruktūru automatiskai savstarpējai atzīšanai un mazāku valstu grupu starpā ir panāktas dažas reģionālas vienošanās, šķēršļi joprojām kavē pilnīgu automatisku atzīšanu visā Savienībā.

- **Samērīgums**

Priekšlikumā paredzēta pakāpeniska pieeja automatiskas savstarpējas atzīšanas sasniegšanai starp dalībvalstīm. Ierosinātajā ieteikumā nav pārsniegts nepieciešamais, lai sasniegtu mērķus, ciktāl tas ir nesaistošs instruments, kas katrai dalībvalstij atstāj atbildību izvēlēties pieeju, lai sasniegtu automatisku savstarpēju atzīšanu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai palīdzētu sasniegt Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantā minētos mērķus, Līgums paredz, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Lai nodrošinātu, ka ieinteresētās personas, uz kurām priekšlikums visvairāk attiecas, var sniegt savu ieguldījumu un zināšanas un papildināt Komisijas pierādījumu bāzi šajā jomā, Komisija veica mērķorientētu tiešsaistes apspriešanu ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām³¹. Tika saņemtas aptuveni 1000 atbilžu no privātpersonām un organizācijām, kas strādā atzīšanas, izglītības un pētījumu jomā visā Eiropā un ārpus tās.

Respondenti uzskatīja, ka galvenie šķēršļi, kas traucē panākt pilnīgu automatisku savstarpēju atzīšanu, ir šādi: pārskatāmības trūkums un atšķirīgi noteikumi un procedūras; mācību rezultātu salīdzināmības trūkums; laikietilpīgas un sarežģītas administratīvās procedūras un valodas un tulkošanas jautājumi. Apspriešanās tika apstiprināta, ka nepieciešamā ietvarstruktūra un ES instrumenti atzīšanas nodrošināšanai pastāv, taču to pilnvērtīgai īstenošanai ir nepieciešams papildu atbalsts, ņemot vērā nepieciešamību veidot lielāku uzticēšanos Eiropas izglītības telpā. Tika pausts liels atbalsts rīcībai gan ES līmenī, gan valstu līmenī. Turklāt apspriešanās tika atbalstīts vērienīgais Padomes ieteikums.

³¹ Apspriešanas rezultāti ir izklāstīti pievienotajā dienestu darba dokumentā.

Šie rezultāti tika vēl vairāk uzsvērti īpašā sanāksmē, kurā ieinteresētās personas un dalībvalstu pārstāvji vēlreiz apliecināja, ka Padomes ieteikumam ir jābūt vērienīgam un tajā jānosaka skaidrs mērķis īstenot kvalifikāciju automatisku savstarpēju atzīšanu. Turklāt ieinteresētās personas un dalībvalstu pārstāvji ieteica iekļaut atsauces uz tādiem alternatīviem risinājumiem kā iepriekšēju mācību un profesionālās pieredzes atzīšana, un ņemt vērā piekļuves iespējas, lai risinātu jautājumu saistībā ar nelabvēlīgu sociālekonomisko situāciju. Būtu jāizskata arī digitālo risinājumu, piemēram, blokķēžu un mākslīgā intelekta, potenciāls.

Turklāt Komisija rīkoja vairākas konsultāciju kārtas ar Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru tīklu, dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas un Turcijas atzīšanas iestāžu tīklu, kā arī ar Eiropas valstu akadēmiskās atzīšanas un mobilitātes informācijas centru tīklu, kas iekļauj visas Lisabonas konvencijā par kvalifikāciju atzīšanu iesaistītās personas. Šie tīkli puda atbalstu Savienības rīcībai šajā jomā, uzsvēra Lisabonas konvencijas par kvalifikāciju atzīšanu īstenošanas nozīmi, Boloņas procesa struktūru ievērošanu un izcēla to, cik nozīmīga ir kvalitātes nodrošināšana uzticības veidošanā. Tika arī norādīts, ka nepieciešama uzticama kvalifikāciju datubāze, jo īpaši vidējās izglītības un profesionālās izglītības un apmācības jomā. Turklāt tie ieteica stiprināt atzīšanas iestāžu spējas un apsvērt to nozīmes paplašināšanu, lai ietvertu citas izglītības un apmācības jomas.

Pēc šīm apspriešanām notika turpmākas diskusijas augstākās izglītības ģenerāldirektoru un skolu ģenerāldirektoru sanāksmēs. Apspriešanās ar profesionālās izglītības un apmācības ģenerāldirektoriem notika rakstiski.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Vairākos pētījumos, kas tika sagatavoti saistībā ar Boloņas procesu un Lisabonas konvenciju par kvalifikāciju atzīšanu³², tika uzsvērti ilgstošie sarežģījumi un nekonsekvenca atzīšanas procedūrās. Ieteikumos paredzēja procedūru un attiecīgā gadījumā valstu tiesību aktus uzlabojumus. Tika ierosināts atbalstīt apliecinājuma dokumentu vērtētājus, lai samazinātu laiku, kas nepieciešams atzīšanas lēmumu pieņemšanai un apelācijas procedūrām. Turklāt tika ierosināts veikt uzlabojumus diplomu pielikumos, lai tajos stiprinātu atsauces uz mācību rezultātiem, un izskatīt sistēmiskas reģionāla mēroga atzīšanas potenciālu. Lielākā daļa Boloņas procesa kontekstā noteikto ieteikumu tika apstiprināti 2015. gada Boloņas ministru konferencē.

Iepriekšējie Komisijas darbi kvalifikāciju atzīšanas jomā, iesaistot dalībvalstis un ieinteresētās personas, norādīja uz zemu informētības līmeni par atzīšanas instrumentiem un nepieciešamību pēc “atzīšanas sistēmas” visa veida izglītībai un apmācībai. Tā secināja, ka joprojām nav viegli panākt to, lai izglītojamo kvalifikācijas tiek atzītas citā dalībvalstī.

Eiropas Starpkultūru izglītības federācija 2018. gadā sniedza pārskatu par tiesību aktiem un citiem valstu noteikumiem par ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu atzīšanu. Tajā apstiprināta tiesību norma, ja tādas pastāv, lielā dažādība un dažādās prakses, kas vidusskolēniem dalībvalstīs rada nevienlīdzīgas mobilitātes iespējas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums netika veikts, ņemot vērā to, ka darbības papildina dalībvalstu iniciatīvas un ierosinātās darbības ir brīvprātīgas, kā arī ņemot vērā sagaidāmās ietekmes

³² 2015. gada un gaidāmais 2018. gada Boloņas procesa īstenošanas ziņojums, 2015. gada ziņojums, ko sagatavoja Eiropas augstākās izglītības telpas Izmēģinātāju grupa (*Pathfinder Group*) automatiskās atzīšanas jautājumos, un 2016. gada ziņojums par Lisabonas konvencijas par kvalifikāciju atzīšanu ietekmes uzraudzību.

tvērumu. Tā vietā priekšlikuma izstrādē tika izmantoti agrāk veikti pētījumi, konsultācijas ar atzīšanas iestādēm un mērķtiecīga apspriešanās ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Dalībvalstis apņemsies nodrošināt, ka tās izstrādās iniciatīvas, kas atbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. pantam, kurā noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību; šādi dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos; ikvienam ir pieejas tiesības datiem, kas par viņu savākti, un tiesības ieviest labojumus šajos datos.

Nodrošinot labāku atzīšanu, ierosinātais Padomes ieteikums arī sekmēs 14. panta (tiesības uz izglītību, kā arī uz pieeju profesionālajai izglītībai un apmācībai) un 15. panta (tiesības strādāt) īstenošanu.

Pasākumus veic saskaņā ar ES tiesību aktiem par personas datu aizsardzību, jo īpaši ar Direktīvu 95/46/EK³³, kuru 2018. gada 25. maijā aizstās ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679³⁴ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Lai atbalstītu šajā priekšlikumā pieņemto saistību īstenošanu, vajadzības gadījumā un saskaņā ar juridisko pamatu, kā arī ņemot vērā attiecīgos finanšu resursus, tiks veicināta esošā ES finansējuma, piemēram, “Erasmus+” un Eiropas strukturālo un investīciju fondu, izmantošana.

Papildu budžets vai cilvēkresursi no ES budžeta nebūs vajadzīgi.

Turklāt šī iniciatīva neskar sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu un turpmākām programmām.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Dalībvalstis apņemsies regulāri ziņot Komisijai par Padomes ieteikumā ietvertu pasākumu īstenošanu un novērtēšanu, pirmo ziņojumu sniedzot divu gadu laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas, savukārt Komisija piecu gadu laikā pēc tā pieņemšanas ziņos Padomei par to, kā Padomes ieteikums tiek īstenots kopumā, balstoties uz valstu ziņojumiem, ko dalībvalstis sniegušas četrus gadus pēc tā pieņemšanas.

Turklāt panākumi un jebkuri sarežģījumi tiks uzraudzīti, apspriežoties pašreizējās “Izglītība un apmācība 2020” nozaru darba grupās, aptverot augstāko izglītību, profesionālo izglītību un apmācību, kā arī skolas, kas nodrošinās savstarpējas mācīšanās un labas prakses apmaiņas forumu. Neskarot nolīgumu ar dalībvalstīm par turpmāku darba grupu pilnvarām, Komisija turpina atbalstīt dalībvalstis šā Padomes ieteikuma īstenošanā pēc 2020. gada.

- **Paskaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Neattiecas.

³³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:lv:HTML>

³⁴ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.ENG

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

Ierosinātajā Padomes ieteikumā tiek ieteikta pakāpeniska pieeja, kas palīdzēs dalībvalstīm izveidot nosacījumus, kas vajadzīgi, lai tiktu panākta automātiska atzīšana turpmāku studiju nolūkā. Ieteikuma pamatā ir jau paveiktais augstākās izglītības jomā, bet tam ir vērienīgāka un uz ES vērsta pieeja. Ieteikums aptver ne tikai augstāko izglītību, bet arī vidējo izglītību, profesionālo izglītību un apmācību.

1. punkts

Dalībvalstis tiks aicinātas apņemties nodrošināt, ka ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultāti vai kvalifikācijas tiek automātiski atzītas tāpat kā kvalifikācijas vai mācību periodi savā valstī.

2.-4. punkts

Augstākās izglītības jomā dalībvalstis tiks aicinātas radīt vajadzīgos apstākļus, lai veicinātu uzticēšanos citas valsts izglītības un apmācības sistēmām. Tās tiks aicinātas arī apņemties izstrādāt valsts norādījumus, kas atbalstītu pārredzamības instrumentu ieviešanu un izmantošanu augstākās izglītības iestādēs.

5.-6. punkts

Vidējās izglītības un apmācības jomā dalībvalstis tiks aicinātas radīt apstākļus, kas vajadzīgi, lai veicinātu uzticēšanos citas valsts izglītības un apmācības sistēmām. Turklāt tās tiks aicinātas izstrādāt valsts norādījumus, veicināt pārredzamības kritēriju un instrumentu izmantošanu, apmainīties ar informāciju par kvalitātes nodrošināšanas sistēmām skolu izglītībā, kā arī pilnveidot kvalitātes nodrošināšanas instrumentus profesionālajā izglītībā un apmācībā.

7. punkts

Dalībvalstis tiks aicinātas stiprināt Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru un apliecinājuma dokumentu vērtētāju spējas.

8. punkts

Atzīstot to, cik svarīgi ir uzlabot mācību mobilitātes iespēju pieejamību nepietiekami pārstāvētām grupām, dalībvalstis tiks aicinātas pētīt labu praksi attiecībā uz iepriekšēju mācību atzīšanu un izglītības un apmācības jomu savstarpēju caurlaidīgumu.

9.-10. punkts

Dalībvalstis tiks aicinātas uzlabot faktu bāzi, vācot un izplatot datus par atzīšanas gadījumiem, un ziņot Komisijai par šā Padomes ieteikuma īstenošanas gaitu.

11.-19. punkts

Komisija dalībvalstīs šī Padomes ieteikuma īstenošanā atbalstīs ar:

- savstarpēju mācīšanos un labas prakses apmaiņu;
- mērķtiecīgu atbalstu vajadzības gadījumā;
- ērti lietojamiem tiešsaistes informatīviem pakalpojumiem par vidējās izglītības kvalifikācijām, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību;
- ES pārredzamības instrumentu sinerģiju, kas uzlabos izglītības un apmācības jomu sadarbību un mobilitāti;
- tādu digitālu tehnoloģiju, tostarp blokķēdes, potenciāla izpēti, kas veicinātu automātisku atzīšanu;

- Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru darbības jomas paplašināšanas izpēti;
- Savienības finansējuma instrumentiem; un
- ziņojumiem par Padomes ieteikuma īstenošanas gaitu.

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku savstarpēju atzīšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. un 166. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Mācību mobilitāte veicina zināšanas, prasmes, kompetences un pieredzi, tostarp personiskas un sociālas prasmes un kultūras izpratni, kas ir būtiska aktīvai dalībai sabiedrībā un darba tirgū, kā arī Eiropas identitātes veidošanā.
- (2) Eiropas Komisija savā paziņojumā par Eiropas identitātes stiprināšanu ar izglītību un kultūru³⁵ izklāstīja redzējumu līdz 2025. gadam izveidot tādu Eiropas izglītības telpu, kur robežas nebūtu šķērslis mācībām, studijām un pētniecībai, un tīktu novērsti kvalifikācijas atzīšanas kavēkļi gan skolu, gan augstākās izglītības līmenī.
- (3) Eiropadomes 2017. gada 14. decembra secinājumos dalībvalstis, Padome un Komisija savas kompetences ietvaros tika aicinātas turpināt darbu ar mērķi *“veicināt dalībvalstu sadarbību saistībā ar augstākās izglītības un vidējās izglītības diplomu savstarpēju atzīšanu”*³⁶.
- (4) Eiropas Padomes un UNESCO izstrādātā 1997. gada Konvencija par to kvalifikāciju atzīšanu Eiropas reģionā, kuras attiecas uz augstāko izglītību (Lisabonas konvencija par kvalifikāciju atzīšanu), nosaka tiesisko regulējumu augstākās izglītības un tādas vidējās izglītības kvalifikācijas atzīšanai, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību.
- (5) Eiropas augstākās izglītības telpas izglītības ministri 2012. gada Bukarestes komunikē apņēmas īstenot pielīdzināmu akadēmisko grādu automatiskas atzīšanas ilgtermiņa mērķi. Iniciatīvas grupas automatiskas atzīšanas jautājumos darbā tika panākts progress, bet mērķis ne tuvu nav sasniegts.
- (6) Par profesionālo izglītību un apmācību dalībvalstīs atbildīgie ministri 2002. gadā apņēmas ievērot Kopenhāgenas procesu – ciešākas sadarbības procesu, kas veicina kvalifikācijas un kompetences atzīšanu.
- (7) Īpaši kvalitātes nodrošināšanai ir svarīga loma pārredzamības uzlabošanā, tādējādi veicinot savstarpēju uzticēšanos. Tādēļ ir svarīgi pamatoties uz darbu, kas jau paveikts saistībā ar Eiropas standartiem un pamatnostādņem attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu Eiropas augstākās izglītības telpā un Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūru profesionālajai izglītībai un apmācībām.

³⁵ COM(2017) 673 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>.

³⁶ EUCO 19/1/17 REV 1: <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>.

- (8) Lai sekmētu mācību rezultātu atzīšanu valstu tiesību aktos, tostarp saistībā ar mobilitāti, būtu jāturpina darbs, kas palīdzētu īstenot Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas un Eiropas kredītpunktu sistēmu profesionālās izglītības un apmācības jomā.
- (9) Padomes 2017. gada 22. maija ieteikuma par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai³⁷ mērķis ir uzlabot kvalifikāciju pārredzamību, salīdzināmību un pārnesamību, tādējādi veicinot to atzīšanu.
- (10) Eiropas Parlaments 2012. gada 20. aprīļa rezolūcijā par Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizāciju aicina ES un tās dalībvalstis veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu efektīvāku atzīšanu un labāku akadēmisko kvalifikāciju saskaņošanu³⁸.
- (11) Arvien pieaugot globalizācijai, ir svarīgi, lai studenti varētu pēc iespējas labāk izmantot visas mācību iespējas visā Eiropā. Lai tas notiktu, kvalifikācijai, ko piešķirusi vienas dalībvalsts kompetenta iestāde, vajadzētu būt derīgai jebkurā citā dalībvalstī, lai studenti varētu turpināt mācības. Tas ietver trešo valstu valstspiederīgos, kuriem ir vienas dalībvalsts piešķirta kvalifikācija un kuri dodas uz citu dalībvalsti. Tomēr šādas kvalifikācijas un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātiskas atzīšanas trūkums kavē mobilitāti. Vienīgi Savienības mēroga pieeja automātiskai atzīšanai nodrošinās vajadzīgo skaidrību un konsekveni, kas palīdzēs pārvarēt atlikušos šķēršļus.
- (12) Augstākās izglītības jomā atzīšanas procedūras bieži ir pārāk sarežģītas vai pārāk dārgas, un pārāk daudzi mobilie studenti neiegūst savu sekmīgi sasniegto mācību rezultātu pilnīgu atzīšanu. Tomēr vairākas dalībvalstis ir uzņēmušās iniciatīvu panākt virzību uz automātisku atzīšanu, tostarp parakstot reģionālus nolīgumus. Šīs iniciatīvas var kalpot par paraugu Savienības mēroga sistēmas izveidei.
- (13) Vidējās izglītības līmenī tādu kvalifikāciju ieguvēji, kas nodrošina piekļuvi augstākajai izglītībai vienā dalībvalstī, bieži vien nav pārliecināti par piekļuvi augstākajai izglītībai citā dalībvalstī. Jo īpaši dažas dalībvalstis neatzīst kvalifikācijas, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību studentiem, kuriem ir citās dalībvalstīs iegūta profesionālās vidusskolas izglītības un apmācības kvalifikācija. Turklāt, lai gan īsāki mācību periodi ārvalstīs ne vienmēr rada problēmas ar atzīšanu, ievērojamas grūtības joprojām rada neskaidrības par mācību periodiem, kas ilgst no trim mēnešiem līdz vienam gadam.
- (14) Pakāpeniska pieeja sniegs dalībvalstīm atbalstu, lai tās varētu radītu apstākļus, kuros būs iespējama automātiska atzīšana. Šī pieeja balstīsies uz jau esošajiem augstākās izglītības un profesionālās izglītības un apmācību instrumentiem, bet arī uzlabos to izmantošanu un pakāpeniski paaugstinās prasību līmeni. Vispārējās vidējās izglītības un apmācības jomā tiks sākta sadarbība ar mērķi izveidot vajadzīgo uzticēšanās līmeni starp dalībvalstu atšķirīgajām izglītības un apmācības sistēmām. Ar šo ieteikums tiek papildinātas dalībvalstu iniciatīvas, un saistības ir brīvprātīgas.
- (15) Šis ieteikums neskar profesionālo kvalifikāciju un saskaņoto minimālo apmācību prasību vairākām profesijām savstarpējās atzīšanas sistēmu saskaņā ar Eiropas

³⁷ 2017/C 189/03: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32017H0615%2801%29>.

³⁸ P7_TA(2012)0139: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=LV&reference=P7-TA-2012-139>.

Padomes un Parlamenta Direktīvu (EK) 2005/36 par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu³⁹, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2013/55⁴⁰,

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM.

Saskaņā ar valsts un Eiropas Savienības tiesību aktiem, ņemot vērā pieejamos resursus un valstu apstākļus, un ciešā sadarbībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām:

Pamatprincips

1. Veikt darbības, kas nepieciešamas, lai līdz 2025. gadam panāktu automātisku augstākās izglītības un vidējās izglītības kvalifikāciju atzīšanu⁴¹, kā arī mācību periodu rezultātu atzīšanu, lai, neveicot atsevišķu atzīšanas procedūru:
 - (a) augstākās izglītības līmeņa kvalifikācija, kas iegūta vienā dalībvalstī, tiek automātiski atzīta citās dalībvalstīs, lai dotu iespēju turpināt studijas, neskarot augstākās izglītības iestādes tiesības noteikt īpašus uzņemšanas kritērijus konkrētām programmām;
 - (b) vidējās izglītības kvalifikācija, kas dod tiesības iegūt augstāko izglītību vienā dalībvalstī, tiek automātiski atzīta citās dalībvalstīs, lai dotu iespēju iegūt augstāko izglītību, neskarot augstākās izglītības iestādes tiesības noteikt īpašus uzņemšanas kritērijus konkrētām programmām;
 - (c) ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultāti augstākās izglītības līmenī vienā dalībvalstī tiek automātiski un pilnībā atzīti citās dalībvalstīs vai nu atbilstoši mācību līgumam un sekmju izrakstam, vai atbilstoši ārvalstīs apgūto moduļu mācību rezultātiem, kā aprakstīts kursu katalogā saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu; kā arī
 - (d) rezultāti, kas iegūti ārvalstīs pavadītā mācību periodā, kas nepārsniedz vienu gadu, vidējās izglītības un apmācības laikā vienā dalībvalstī, tiek pilnībā atzīti jebkurā citā dalībvalstī, un izglītojamajam nav jāatkārto programmas gads izcelsmes valstī, ja vien iegūtās kompetences kopumā atbilst valsts izglītības programmā noteiktajām kompetencēm.

³⁹ OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32005L0036>.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2013/55, ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regulu"), OV L 354 28.12.2013., 132. lpp.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=celex%3A32013L0055>.

⁴¹ Šajā Padomes ieteikumā vidējās izglītības kvalifikācijas ietver Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras 4. līmeni, un augstākās izglītības kvalifikācijas ietver Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras 5.-8. līmeni.

Augstākā izglītība

2. Atzīstot to, cik svarīgi ir veicināt pārredzamību un uzticēšanos visu dalībvalstu augstākās izglītības sistēmām nolūkā panākt automatisku atzīšanu, apņemties izpildīt šādus nosacījumus, kur:
 - (a) valstu kvalifikācijas ietvarstruktūras jeb sistēmas ir pielīdzinātas Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai un ir veikušas pašsertifikāciju saistībā ar Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūru;
 - (b) augstākās izglītības sistēmas ir organizētas saskaņā ar Boloņas procesa struktūrām un ietver trīs ciklu ietvarstruktūru un, attiecīgas dalībvalsts gadījumā, īsu ciklu; un
 - (c) ārēju kvalitātes nodrošināšanu veic neatkarīgas kvalitātes nodrošināšanas aģentūras, kas reģistrētas Eiropas kvalitātes nodrošināšanas reģistrā un kas tādējādi darbojas gan atbilstoši standartiem un pamatnostādņiem attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu Eiropas augstākās izglītības telpā, gan Eiropas pieejai kopīgu programmu kvalitātes nodrošināšanai.
3. Sadarbībā ar Nacionālajiem akadēmiskās atzīšanas informācijas centriem, augstākās izglītības iestādēm, kvalitātes nodrošināšanas aģentūrām un citām galvenajām ieinteresētajām personām izstrādāt valsts norādījumus, kas sniegtu atbalstu augstākās izglītības iestādēm šādu pārredzamības instrumentu izveidē un efektīvā īstenošanā:
 - (a) atjaunināts kursu katalogs ar visu pakāpju studiju programmu, atsevišķu izglītības iestāžu aprakstiem un pakāpju sadales tabulām;
 - (b) diplomu pielikumi, kas visiem absolventiem tiek izsniegti automatiski un bez maksas, plaši izmantotā valodā un digitālā formātā; kā arī
 - (c) pārredzami atzīšanas kritēriji, kas tiek piemēroti konsekventi visās augstākās izglītības iestādēs.
4. Nodrošināt ekspertu atbalstu augstākās izglītības iestādēm, lai palīdzētu īstenot šos valsts norādījumus, un pārraudzīt to īstenošanu.

Vidējā izglītība un apmācība

5. Lai panāktu vidējās izglītības kvalifikāciju automatisku atzīšanu, veicināt pārredzamību un uzticēšanos visu dalībvalstu vidējās izglītības un apmācības sistēmām šādā veidā:
 - (a) nodrošināt, lai valstu kvalifikācijas ietvarstruktūras jeb sistēmas ir pielīdzinātas Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai;
 - (b) veikt informācijas apmaiņu un veicināt savstarpēju mācīšanos par skolu izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmām, vienlaikus pilnībā ievērojot valstu atšķirīgās pieejas kvalitātes nodrošināšanā; un
 - (c) pilnveidot kvalitātes nodrošināšanas instrumentus profesionālajai izglītībai un apmācībai saskaņā ar Eiropas ietvarstruktūru kvalitātes nodrošināšanai profesionālajā izglītībā un apmācībā.
6. Atvieglot mobilitāti un vidējās izglītības un apmācības laikā ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu atzīšanu šādā veidā:
 - (a) izveidot vidējās izglītības un apmācības iestādēm valsts norādījumus par atzīšanas vispārējiem principiem un instrumentiem;

- (b) veicināt tādu pārredzamu kritēriju un instrumentu izmantošanu kā uz kompetenci orientēti mācību līgumi starp sūtītāju iestādi un uzņēmēju iestādi. Profesionālās izglītības un apmācības jomā paplašināt tādu ES instrumentu izmantošanu kā *Europass* mobilitātes dokuments, Eiropas kredītpunktu sistēma profesionālās izglītības un apmācības jomā, saprašanās memorands un mācību līgums, kā arī citu instrumentu izmantošanu, kas pieejami *Europass* prasmju un kvalifikāciju tiešsaistes platformā; un
- (c) popularizēt mobilitātes priekšrocības vidējās izglītības un apmācības iestāžu, izglītojamo un viņu ģimeņu vidū, un popularizēt uzņēmēju iestāžu mobilitātes priekšrocības darba devēju vidū.

Nacionālie akadēmiskās atzišanas informācijas centri

- 7. Attīstīt Nacionālo akadēmiskās atzišanas informācijas centru un apliecinājuma dokumentu vērtētāju spējas, īpaši attiecībā uz informācijas izplatīšanu, tiešsaistes rīku izmantošanu efektivitātes un konsekvences uzlabošanā un mērķi samazināt to pakalpojumu lietotāju administratīvo un finansiālo slogu.

Caurlaidība un mobilitāte

- 8. Pētīt labu praksi attiecībā uz iepriekšēju mācību un caurlaidības atzišanu izglītības un apmācības jomās, īpaši profesionālajā izglītībā un apmācībā un augstākajā izglītībā.

Faktu bāze

- 9. Uzlabot faktu bāzi, vācot un izplatot datus par atzišanas gadījumu skaitu un veidu.

Ziņojumu sniegšana un izvērtējums

- 10. Divu gadu laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas un pēc tam regulāri ziņot, izmantojot esošās sistēmas un rīkus, par pieredzi un progresu, kas gūts, lai panāktu kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku savstarpēju atzišanu.

AR ŠO ATZINĪGI VĒRTĒ KOMISIJAS NODOMU:

- 11. Veicināt savstarpēju mācīšanos, apmainīšanos ar labu praksi un sadarbību starp dalībvalstīm, ieinteresētajām personām, atzišanas iestādēm un starptautiskām organizācijām. ES sadarbības mērķis ir pilnībā īstenot Boloņas procesa instrumentus augstākajā izglītībā ES, kā arī īstenot Kopenhāģenas procesa instrumentus profesionālajā izglītībā un apmācībā.
- 12. Vispārējās vidējās izglītības jomā kopā ar dalībvalstīm sākt ES sadarbības procesu, lai veicinātu tuvāku sadarbību starp dalībvalstīm vidējās izglītības līmenī nolūkā sasniegt šā ieteikuma mērķus – veicināt pārredzamību un veidot uzticēšanos skolu izglītības sistēmām visā Savienībā.
- 13. Sniegt mērķorientētu atbalstu izglītības un apmācības iestādēm, kuras biežāk nekā vidēji ziņo par problēmām saistībā ar ārvalstīs pavadīto mācību periodu atzišanu.
- 14. Izveidot ērti lietojamus ES tiešsaistes informatīvos pakalpojumus par vidējās izglītības kvalifikāciju, kas dot tiesības iegūt augstāko izglītību visās dalībvalstīs.

15. Pētīt ES pārredzamības instrumentu saskaņotību⁴² un pēc vajadzības tos pilnveidot nolūkā uzlabot izglītības un apmācības jomu sadarbību un mobilitāti.
16. Pētīt jaunu tehnoloģiju, piemēram, blokķēžu tehnoloģijas, potenciālu, kas veicinātu automatisku atzīšanu.
17. Sadarbībā ar dalībvalstīm un Nacionālajiem akadēmiskās atzīšanas informācijas centriem pētīt to nozīmes paplašināšanu, lai ietvertu citas izglītības un apmācības jomas.
18. Atbalstīt valstu vai Eiropas finansējuma avotu, piemēram, “Erasmus+” un Eiropas strukturālo un investīciju fondu, izmantošanu pēc vajadzības un atbilstīgi finansiālajām spējām, juridiskajam pamatam, lēmumu pieņemšanas procedūrām un prioritātēm, kas noteiktas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, neskarot sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Stiprināt mobilitāti vidējā izglītībā un apmācībā “Erasmus+” programmas ietvaros.
19. Izmantojot esošās sistēmas un rīkus, ziņot Padomei par ieteikuma pēcpasākumiem,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁴² Piemēram, diplomu pielikumi, Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēma, Eiropas kredītpunktu sistēma profesionālajai izglītībai un apmācībai, Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra un *Europass*.